1833. No. 101.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 17 DECEMBER.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de Loten der 160ste Koninklijke Nederlandsche Loterij, gedurende de *vierde* week der trekking van de vijfde of laatste klasse, beginnende op Maandag den 16 December 1833, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten, tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen worden uitgegeven, dan tot de navolgende, te weten:

Bij Verkoop.

Geheele Loten	*f* 64 : 00
Halve	„ 32 : 00
Vijfde	„ 12 : 80
Tiende	„ 6 : 40
Twintigste	„ 3 : 20

Leeuwarden, den 14 December 1833.

De Staatsraad, Gouverneur,
VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

PRUISSEN.

BERLIJN, *den 7 December.* Tegenwoordig bevindt zich alhier een meisje, komende uit Rusland, aan hetwelk de inwoners dezer stad zich bijzonder laten gelegen liggen, bewogen zijnde met haar ongelukkig lot. Zij verhaalt, dat zij van Tweebruggen afkomstig is, en dat zij geheel alleen de reis naar Petersburg heeft ondernomen, om den Keizer genade te smeeken voor haren broeder, die naar Siberië was verbannen. Deze broeder was hoogleeraar aan de hoogeschool van Dorpat; hij werd zeer verliefd op een joodsch meisje, welks ouders volstrekt hunne toestemming tot het huwelijk niet wilden geven. De hoogleeraar schaakte het meisje, werd gevat, in hechtenis genomen en tot dwangarbeid in de mijnen van Tscherkensk veroordeeld. Zijne zuster, welke ten tijde zijner veroordeeling nog een kind was, vertrok, omstreeks 5 jaren daarna, geheel alleen naar Rusland, door geene andere beweegreden daartoe aangespoord dan de hartelijkste liefde voor haren broeder, welke liefde haar op die groote reis alle zwarigheden deed te boven komen. Te Petersburg gekomen zijnde, wierp zij zich voor de voeten des Keizers, die haar broeder genade schonk. Men schreef dadelijk naar Tscherkensk, maar kreeg ten antwoord, dat de ongelukkige hoogleeraar voor ruim een jaar overleden was. Deze droevige tijding deed zijne zuster in eene zware ziekte storten, en door de langdurigheid der ziekte werden hare laatste hulpbronnen uitgeput, zoo dat haar de middelen ontbraken, om naar Tweebruggen terug te keeren, en zij derhalve genoodzaakt werd, de hulp in te roepen van liefdadige menschen. Men heeft haar de noodige gelden tot die reis geschonken.

ENGELAND.

LONDEN, *den 7 December.* De overeenkomst van Zonhoven, betreffende de vrije gemeenschap van Maastricht en de vrije vaart op de Maas, levert niet slechts in Belgie, maar ook hier stof tot ontwikkeling van verschillende staatkundige gevoelens. In sommige onzer avondbladen beweert men, dat de Koning van Holland thans ernstig naar eene finale schikking verlangt. De *Times* echter verklaart, hierin niet met zijne confraters te kunnen instemmen, en reden te hebben om te twijfelen aan de welgemeendheid van het aanzoek aan den Duitschen bondsdag betreffende den overgang van een gedeelte van Luxemburg aan Belgie. En dat blad vaart tevens op eene geweldige en vrij onbetamelijke wijze uit tegen den Koning van Beijeren, (van wien de *Times* tegenkanting tegen den afstand van een gedeelte van Luxemburg schijnt te verwachten,) noemende dien Vorst een kleine Duitsche souverein, die in de zaak geene stem behoorde te hebben, — een Koning, wiens Koningschap maar van gisteren, en het gewrocht der Fransche revolutionnaire opperheerschappij in Duitschland is, — de pop of slaaf van Oostenrijk en Pruissen, zwak en onmagtig tot eenig goed, en alleen sterk genoeg om kwaad te stichten, — onbestendig in zijne beginselen van bestuur, en in zijne staatkundige gevoelens, — dan eens de liberaal, dan de dwingeland uithangende, — die alleen aan Engeland en Frankrijk, de twee bondgenooten van Belgie, den troon van Griekenland voor zijnen zoon te danken heeft, en thans uit caprice de schikking zijner weldoeners wil tegenwerken, ten koste eener wikkeling van Europa in eenen nieuwen oorlog. „ Zijne oorlogzuchtige pogingen." voegt er ten slotte de *Times* bij, „ zullen echter, gelijk wij hopen, verijdeld, en de maatregel door eene groote meerderheid van den bondsdag doorgedreven worden, althans indien Oostenrijk en Pruissen hun gewigt in de schaal van vrede en toegevenheid werpen."

Laatstleden Dingsdag avond is lord burggraaf *Exmouth*, de oudste zoon van den in Januarij ll. overleden admiraal van dien naam, in den ouderdom van 47 jaren gestorven. Hij was kapitein in de koninklijke marine en een van Zr. Ms. scheeps-adjudanten. Zijn lordschap wordt nu in zijne titels en staat opgevolgd door zijnen oudsten zoon *Edward Pellew*, thans in zijn 23ste jaar, en in Bengalen in burgerlijke dienst der Oost Indische Compagnie.

Terwijl men op Jamaica zeer tevreden schijnt met de emancipatie-bill, verklaart men in andere kolonien, onder anderen op Antigua en Barbados, er zich ten sterksten tegen, en heeft men van daar memorien aan Z. M. te wachten, waarbij men vooral de onregtvaardigheid van het aangenomen beginsel van verdeeling der door het parlement toegestane 20 millioen p. st. schijnt te zullen betoogen.

Men begint hier openlijk te klagen over den tegenwoordigen staat onzer handelsbetrekkingen met Java, en roept zelfs in onze nieuwspapieren de aandacht van ons gouvernement ter dier zake in. Niet dat men aan het Hollandsche gouvernement het regt betwist om deszelfs kolonien zelf van het noodige te voorzien, men moet erkennen dat Engeland het even zoo met zijne kolonien begrijpt, maar men meent dat Holland te kort doet aan bestaande verdragen, en spreekt van een traktaat, hetwelk in 1824 door Mr. *Canning* met het Hollandsche gouvernement zou gesloten, en daarbij bepaald zijn, dat in geen geval goederen, met Britsche schepen in Java ingevoerd, met meer dan het dubbeld zouden belast worden van het regt bij invoer met Hollandsche schepen en dat in alle gevallen, waarin goederen onder Hollandsche vlag vrij ingevoerd zouden worden het maximum van het inkomend regt voor een Britsch schip geen 6 pCt. zou te boven gaan. Kort daarna was echter, zoo als men hier beweert, ten gevalle der fabrijkanten van Gend en Verviers, inbreuk op dat traktaat gemaakt, en aan derzelver goederen geheel vrijen invoer toegestaan, terwijl Britsche goederen onder Britsche vlag met een regt van 25 pCt. bezwaard bleven, en nog bezwaard zijn. Herhaalde malen, zegt men, zijn daar tegen door de kooplieden vertoogen gedaan, maar zonder gevolg. Sedert de Belgische omwenteling van 1830 hebben de fabrikanten van Gend en Verviers geen genot meer van het hun verleende monopolie, maar zulks heeft nog geene verandering in de zaak gemaakt, en onze kooplieden vreezen nu de vorming van etablissementen in Holland, waarop gezegd monopolie zal overgaan, en alzoo onbepaald voortduren. In alles straalt duidelijk groote spijt door, over de teruggave van die belangrijke kolonie aan Holland, en die spijt ontveinst men ook niet.

De berigten uit Lissabon, met Zr. Ms. schooner *Pike* aangebragt, en gaande tot den 23 November, maken van geene nieuwe gebeurtenissen gewag; alles bleef steeds in denzelfden toestand, behalve alleen, dat de legermagt van don *Miguel* zigtbaar vermeerderde en zich aan den linkeroever van de Taag meer en meer uitbreidde, zoodat men begon te vreezen dat Alentejo en Algarvie weder geheel in zijne magt zouden geraken, en buiten bemiddelende tusschenkomst der Mogendheden de strijd nog lang twijfelachtig zou kunnen blijven. In Lissabon kwamen overigens nog gedurig schepen met vreemde recruten voor de armee van don *Pedro* aan.

In de laatste New York couranten wordt gemeld, dat bij het einde van het jaar, na afbetaling der publieke schuld, waarschijnlijk in de landskassen beschikbaar zullen overblijven 12,000 000 dollars.

Eergisteren werd van wege de bank van Engeland aangekondigd, dat van dien dag af aan bij haar geld op beleening te bekomen was tot 14 Januarij tegen 3, in plaats van 4 pCt. In de verwachting, dat zulks gunstig op de prijzen onzer fondsen werken zou, is men echter bedrogen.

De uitvoer van zilver naar het vasteland gaat op eene verbazende wijze voort. Volgens authentieke opgave heeft dezelve in de vorige week bedragen 911.444 oncen, zoo naar Calais als naar Lissabon. Ter zelver tijd bedroeg de uitvoer van goud 700 oncen.

Een buitengewoon vioolspeler, met name *Masoni*, onlangs uit Indië gekomen, heeft den 30 der vorige maand voor den Koning en de Koningin van Engeland zijn kunsttalent doen hooren. Zoo de berigten niet overdreven zijn, zou deze kunstenaar den wijdvermaarden *Paganini* in de schaduw stellen.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 11 December.* Van Bayonne schrijft men onder dagteekening van den 7 dezer het volgende:

„ Een Engelsch courier heeft gisteren berigten uit Madrid tot den 1 dezer aangebragt. De heer *Zea Bermudez* bevond zich nog aan het hoofd van het bestuur, doch men meende, dat hij het ministerie zoude verlaten, zoodra zijn vermoedelijke opvolger, de hertog *de San Fernando*, in de hoofdstad zou zijn aangekomen. Al de benoemingen, die vooral in het militaire sints eenige dagen werden gedaan, onder anderen die van den generaal *Valdès* tot opperbevelhebber van het leger in de Baskische provincien, van den markies *d'Espeja* tot gouverneur van Madrid, en van den prins *van Anglona* tot kapitein-generaal van Grenada, werden beschouwd als weinig overeenkomstig met het stelsel, door den eersten minister tot nu toe gevolgd, en alzoo als de voorbode van eene geheele wijziging in het bestuur aangemerkt. De meerderheid in den raad van regentschap schijnt overigens het gedachte stelsel niet genegen te zijn.

„ Dezelfde courier heeft op weg den hertog *de San Fernando* ontmoet, die zich zonder eenig geleide naar Madrid begaf. Op zijnen ganschen togt heeft hij slechts op eene enkele plaats, met name te Archaboleta, eene bende insurgenten, nagenoeg 800 man sterk, ontmoet.

„ Men heeft intusschen thans de zekerheid, dat de opstandelingen zelfs in de nabijheid van het leger der Koningin noch uiteen zijn gedreven, noch den moed geheel hebben verloren. Voor twee dagen was er nog een korps van 8000 man te Aranzazu, Ognate en omstreken, onder het bevel van *Valdespina*, *Zavala*, *Lardizabal* en andere aanvoerders vereenigd, terwijl eene andere bende van 2000 man Alegria, op slechts een uur afstands van Toloza bezet hield. De generaal *Valdès* heeft te Bilbao eene bezetting van ongeveer vijftien honderd man achtergelaten, en is met zijne overige troepen op den 3 dezer tot Begara voortgerukt, om deze insurgenten te bestoken, waarin hem de generaals *Lorenzo* en *San Llorente* van eene andere zijde komende, zouden ondersteunen. In weerwil van vroegere berigten blijkt het, dat ook Aspeitia en Azcoitia nog steeds in de magt der opstandelingen zijn, terwijl de generaal *Castagnon* en *El Pastor* zich nog niet buiten Tolosa hebben gewaagd. De eerste heeft dadelijk na zijne intrede in die stad, in hoedanigheid van kapitein-generaal, eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij de drie Baskische provincien buiten de wet worden gesteld en in alle hare voorregten worden geschorst. De leden der plaatselijke besturen worden daarbij voorts personeel verantwoordelijk gesteld voor de naauwkeurige opgave aan de militaire autoriteiten van alle personen, die zich aan de insurrectie hebben aangesloten of dezelve ondersteunen. Binnen acht dagen tijds moeten alle wapenen worden ingeleverd, onder verbeurte eener aanzienlijke boete, of bij onvermogen van eene tweejarige galeistraf. Degeen die eenige krijgsbehoeften van of ten behoeve der insurgenten in bewaring heeft, zonder dezelve uit te leveren, zal onmiddellijk de doodstraf ondergaan. De huizen waaruit op de troepen der Koningin mogt worden geschoten, zullen worden afgebrand, of wel, zoo het bewezen is, dat niet de eigenaar zich daaraan schuldig maakte, ten behoeve van den staat verbeurd verklaard."

Nog vermelden bijzondere berigten van Madrid, van den laatsten der vorige maand gedagteekend, dat de Koningin Regentes op nieuw een decreet van Amnestie had uitgevaardigd, waarbij onder anderen aan de graven *Pasein*, *Casa Jrujo*, *Fernandes del Pino* en *Pucuresto* den toegang tot de hoofdstad was vergund. Men meende voorts onderrigt te zijn, dat don *Carlos* thans ernstig bedacht was om zich in persoon aan het hoofd zijner aanhangers te plaatsen, en daartoe reeds met eenig gevolg te Almeida zijn hoofdkwartier had gevestigd. Uit de Baskische provincien was men geheel zonder tijding en vrij beducht, dat het leger der Koningin niet in staat zoude zijn, de behaalde voordeelen tegen de overmagt der insurgenten te behouden.

NEDERLANDEN.

BREDA, *den 13 December.* De petitie welke door de Gendsche werklieden aan de Belgische Kamer van Afgevaardigden is ingediend, werd gisteren door den *Messager de Gand*, in het Vlaamsch en Fransch met een deel der onderteekeningen, medegedeeld. Dit stuk onderscheidt zich door een' eenvoudigen en natuurlijken toon. De werklieden zeggen daarin, dat zij lang gezwegen en geduld gehad hebben, maar dat het nu te ver gekomen is; dat zij in de laatste drie jaren, maanden lang zonder werk zijn geweest, of, werk hebbende, dan slechts een deel van den dag en tegen verminderd loon; het gevolg was geweest, dat zij van lieverlede alles hadden verkocht en verpand, en nu er niets te verkoopen of te verpanden meer viel, geraakten zij geheel zonder werk. Waaruit dit ongeluk gekomen is, wisten zij niet, en door welke middelen zij te helpen zouden zijn, ook niet; maar hetgeen zij wel wisten, was, dat zij niet meer, gelijk voorheen, zwaar beladen wagens zagen vertrekken, schepen met hunne fabrijkgoederen naar verre, naar overzeesche landen zagen wegzeilen; hetgeen zij wel wisten, of van hunne medgezellen, die in andere landen geweest waren, gehoord hadden, was, dat noch in Frankrijk, noch in Engeland, noch in Pruissen één el Vlaamsch katoen of andere Belgische waar te zien was, terwijl zij integendeel zagen, dat de Vlaamsche winkels opgepropt waren met Engelsch, Fransch en Zwitsersch goed, hetwelk hun deed vragen, waarom men niet in Belgie, gelijk in Frankrijk, gelijk in Engeland, gelijk in Pruissen deed, waar de fabrijken en handel bloeiden. Overigens vroegen zij niets dan werk. Leven en dus ook werken moesten zij, want bedelen konden noch wilden zij; hun gemoed was daartoe te eerlijk, hunne werkzame armen daartoe nog te krachtig.

De Limburgsche *Nouvelliste* had, naar de gewone manier van de Belgische bladen, geklaagd over den overlast dien de inwoners van Bree van de Hollandsche troepen bij derzelver doortogt en nachtverblijf hadden te lijden gehad; doch zoowel *l'Emancipation* als *l'Independant* zijn thans genoodzaakt, het leugenachtig verhaal van hunnen confrater te logenstraffen en te erkennen, krachtens het rapport van den Belgischen commissaris aan het bestuur, dat niet de minste klagt gehoord en alles ten genoege der ingezetenen was afgeloopen. De troepen waren den 8sten te Bree, Gerdingen en Beck gekomen en hadden den 9den den marsch voortgezet. Den 10den werd het eskadron kurassiers van Maastricht te Bree verwacht.

'S GRAVENHAGE, *den 13 December.* Bij het laatste onderzoek over de aanhangige begrootings-wetten van uitgaven en ontvangsten, zoodanig als dezelve van Regeringswege waren veranderd, is op nieuw ten sterkste aangedrongen op bezuinigingen en vereenvoudigingen, inlichtingen en ophelderingen, mededeelingen van allerlei aard, en onder anderen van den staat der geldmiddelen van de overzeesche bezittingen, als anderzins. Men heeft de noodzakelijkheid aangetoond om alle uitgaven te verminderen en te besnoeijen, zonder welke men het hoofddoel aller pogingen, den verbeterden geldelijken toestand des rijks, niet zou kunnen bereiken. Het is ten gevolge dier bedenkingen, dat de bekende veranderingen in de begrootingswetten gemaakt zijn, die zijn vergezeld gegaan van eene toelichting van regeringswege, waarin gezegd wordt, dat de bedenkingen op de antwoorden der regering, omtrent de processen-verbaal van onderzoek der begrootings-wetten, voornamelijk betreffen het geheel bedrag der begrooting, doch meer bepaald nederkomen op het cijfer, hetwelk voor de departementen van Marine en Oorlog is uitgetrokken; dat men verneemt dat in de reeds gegeven beantwoording verscheidene ophelderingen zijn in het midden gebragt, om aan te toonen, dat de daargestelde verminderingen, bij vergelijking met vroegere begrootingen, geenszins zoo onbeteekend zijn, als door sommigen gedacht wordt, en dat men zeker geene aanleiding heeft willen geven, om te veronderstellen dat alle middelen van bezuiniging, naar het oordeel der regering, zouden zijn uitgeput; — dat zoo het al niet doenlijk is geweest om, met betrekking tot de bijzondere posten, welke bedenkingen hebben ontmoet, *dadelijk* die verminderingen daar te stellen, welke gewenscht worden, dan toch het buiten beschikking houden van twee millioen gulden op het cijfer der begrooting, bewijst dat aan de toepassing van het stelsel van bezuiniging steeds de hand zal *moeten* worden gehouden, om die wets-bepaling te kunnen verwezenlijken; dat men door deze bepaling reeds stellig verpligt zal zijn, om niets te verzuimen wat daartoe leiden kan, doch de minister van financiën zich gemagtigd vindt, om, in naam des Konings, te verklaren, dat de regering bepaaldelijk en opzettelijk in overweging zal nemen *alle* die aanwijzingen tot vermindering, welke in de processen-verbaal van de afdeelingen der tweede kamer voorkomen, dat zij dit onverwijld zal doen, en gedurende de volgende dienst zal verminderen en afschaffen al het geen daarvoor vatbaar is, ten einde het doel te bereiken, betwelk zij met de staten-generaal eenstemmig beoogt, om eene volkomene evenredigheid tusschen de middelen en de gewone bezwaren van den staat daar te stellen, dat dit voornemen zoo bepaald en onveranderlijk is gevestigd, dat op gelijke uitdrukkelijke wijze, namens den Koning, verklaard wordt, dat voor het jaar 1835, onvoorziene en toevallige omstandigheden onberekend, en in de veronderstelling dat de accijnsen op de brandstoffen ingevoerd, en de werking van den accijns op de suiker verbeterd worden, de begrooting zal worden ingerigt, dat de gewone ontvangsten en uitgaven zullen sluiten, zonder deficit op het gewoon op te leveren; — dat

overigens al dadelijk, om te gemoet te komen aan de bezwaren, welke het bedrag voor de departementen van marine en oorlog uitgetrokken, nog heeft doen ontstaan, zoodanige bijvoeging in het ontwerp gemaakt is, als waardoor alle gevolgtrekking, die uit dit bedrag vroeger of later zoude kunnen worden afgeleid, zoo als men hoopt, geheel zal zijn weggenomen; en dat men, nopens het ontwerp van wet omtrent de middelen voor 1834, ter tegemoet koming aan de daartegen gemaakte bedenkingen, voor zoo veel de daarstelling van een kapitaal werkelijke schuld betreft, in verband met de voorgaande beschouwingen, en alzoo bij de mogelijkheid van vroegere werking der verdere voorgenomene bezuinigingen, en der verbetering van de inkomsten boven de raming, geoordeeld heeft de voorafgaande aanvulling der middelen te kunnen doen wegvallen, en, op het voorbeeld van vroegere wetten, te kunnen doen vervangen door een voorbehoud, om *des noods* nadere voorzieningen daaromtrent voor te dragen.

Het nieuwe ontwerp van wet nopens de grondbelasting in de afdeelingen mede reeds zijnde overwogen, heeft daar alwederom tot veelvuldige bedenkingen aanleiding gegeven. Van den eenen kant begreep men, dat het geheele werk van het kadaster moest wortoegepast; en van den anderen kant oordeelde men dat dezelfde bezwaren, die tegen eene geheele invoering des werks bestaan, ook tegen eene gedeeltelijke invoering van hetzelve aanwezig zijn; dat de 12 opcenten op de grondbelasting voor zeer bezwaarlijk moeten gehouden worden; dat de werkzaamheden der staats commissie nopens de grondbelasting nog niet op goede hoogte gebragt waren, om reeds tot de invoering van het zelve over te gaan, enz.

Uit het verslag, hetwelk de centrale afdeeling in de zitting der Tweede Kamer van gisteren heeft uitgebragt omtrent de ontwerpen van wet nopens den accijns op den turf en de steenkolen, blijkt, dat eenige leden bedenkingen hebben geopperd tegen de laatstelijk in die ontwerpen gemaakte bijvoeging, waardoor aan de gemeente-besturen de verpligting wordt opgelegd, om dezelfde rangschikking in soorten en klassen, en verhouding der belasting tot dezelve onderling, voor de stedelijke belasting in acht te nemen, als voor den Rijks-accijns is vastgesteld; zij wenschten, dat te dien aanzien aan de plaatselijke besturen meerdere ruimte werd verleend. — Voorts zijn in eene der afdeelingen gewigtige bedenkingen gemaakt tegen de voorgestelde splitsing der steenkolen in schaalkolen, maatkolen en kolengruis, als welke men meende, dat bij de uitvoering der wet vele bezwaren zoude ontmoeten, en ook nadeelig zoude zijn voor den handel.

VLISSINGEN, *den* 11 *December*. De campagne-vivres, sedert de onlusten, aan het garnizoen dezer vesting verstrekt, zullen met 1 Januarij 1834 ophouden te worden uitgedeeld, uitgezonderd het brood; van een en ander is van hoogerhand den aannemers reeds aanzegging gedaan.

LEEUWARDEN, *den* 16 *December*. Men verneemt, dat op den 9 dezer, te Maastricht de navolgende dag-order, door den Opperbevelhebber der vesting, Zijne Excell. den Luitenant-Generaal *Dibbets*, aan de dappere bezetting is medegedeeld:

„ Koning en Vaderland zijn erkentelijk voor de groote diensten, die gij nu drie jaren in deze vesting hebt bewezen; door uw trouw en dapper gedrag heeft dit aloud Neerlands bolwerk niet voor oproer of verraad behoeven te zwichten; in de onderscheidene gevechten hebt gij met het zegevierend Leger, onder het opperbevel van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins Veldmaarschalk, aan Neerlands roem nieuwen luister bijgezet, en eene geregte plaats in de geschiedenis van dezen tijd bekomen. Het metalen kruis, dat op uwe borst prijkt, zal tot op den rand des grafs het gedenkteeken zijn, dat gij voor de regten van Koning en Vaderland als brave soldaten hebt gestreden."

Bij circulaire van den 16 November, no. 258, heeft Z. Exc. de Minister van Finantien goedgevonden, de verschillende ambtenaren aan te schrijven, om voorlooping, en tot dat deswege nader zal zijn beschikt, vrijdom van port toe te kennen aan de officiële correspondentie, mits onder kruisband en contreseign, gevoerd wordende tusschen de provinciale en bijzondere bewaarders van het kadaster, de ambtenaren der registratie- en successie-regten, en de plaatselijke besturen, een en ander binnen den omtrek van het ressort, waarin die beambten respectivelijk fungeren.

Door den in 's Gravenhage residerenden consul der Vereenigde Staten van Amerika is bekend gemaakt, dat na 1 Januarij aanstaande de ontvangers der inkomende regten in de Vereenigde Staten zijn aangeschreven om van den invoerder van alle goederen, onderworpen aan een bepaald of ander regt dan dat, bekend onder den naam van *ad valorem*, te vorderen zoodanige verificatie van de facturen als die welke gevorderd wordt voor artikelen, onderworpen aan het regt *ad valorem*, te weten eene verificatie van de wezenlijke waarde op den tijd van derzelver inkoop, en van de plaats van waar dezelve in de Vereenigde Staten zullen worden ingevoerd, of de landen, in welke dezelve mogten zijn gefabriceerd.

Den 26 dezer zal er des avonds van 8 tot 11 ure eene geheele maansverduistering plaats hebben. In den tusschentijd zal de maan, geheel in de schaduwe der aarde staande, door een flaauw licht (*lumiere diffuse*) beschenen worden, zoodat zij niet geheel zal verdwijnen.

160ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

17de Lijst. Nos. 11339, 1669, ieder een prijs van *f* 1000.
18de Lijst. Geene.
19de Lijst. No. 6218, een prijs van *f* 1000.
20ste Lijst. Geene.
21ste Lijst. Nos. 5042, 8643, ieder een prijs van *f* 1000.
22ste Lijst. No. 10610, een prijs van *f* 25,000.

MENGELWERK.

VOOR- EN NAGESLACHT.

Neen waan u niet door nacht omgeven,
Geteisterd steeds door stormgeloei:
Maar dat uw toonen vrolijk zweven,
Uw zang van Neerlands heil nog vloeij'!
Ja bruisch de moed ons steeds door de adren,
Schoon ook een stond de boosheid lacht;
Den moed bewondren we in de Vadren:
Zijn wij hun waardig *Nageslacht!*

* * *

Hoe glanst ons uit vervlogen eeuwen
Nog 't groen der helden-lauwren aan,
Verworven door 's Lands waterleeuwen,
Of bij Oranjes zegevaan. —
Triomf! de faam mag nog vermelden
Den lof van Neerlands moed en kracht:
Triomf! van nooit volprezen helden
Leeft nog het dapperst *Nageslacht!*

* * *

De stroom der tijden nam de glorie
Van Beiling noch van Hambroek af,
En Claessens dood bleef een victorie,
Verknocht aan Neerlands waterstaf.
Die helden zagen wij herboren;
Elk offer wierd aan de eer gebragt,
Van Speijk deed de aarde dondrend hooren:
„ Nog ademt Claessens *Nageslacht!*"

Na 's menschdoms duister ommedwalen,
Waar bij de geest geen dwang weêrstond,
Schoot hier verlichtingszon heur stralen
't Milddadigst neêr op Kosters grond. —
Die grond mag nog met tempels prijken,
Versierd met wijsheids heilge pracht:
Triomf! het hutje zelfs geeft blijken
Van 't helderst licht bij 't *Nageslacht!*

* * *

Den armen in hun nood te schragen,
Dit was der Vadren lust en zin:
De weeuw, de wees sleet blijde dagen,
Gekoesterd door hun menschenmin. —
God lof! die deugd is niet geweken:
Stort uit, o nooddruft! uwe klagt —
Gehoor aan 's lijders kermend smeken.
Geeft ook 't weldadig *Nageslacht!*

* * *

O Vadren! op wier graf wij treden,
Uw godsdienstmin roert onze ziel;
Wij hooren nog uw smeekgebeden.
Als u de last te drukkend viel. —
God lof! die troost is ons gebleven!
Dat licht in rampspoeds donkren nacht
Doet ons gemoedigd voorwaarts streven:
Met God — kampt ook het *Nageslacht!*

Nov. 1833.

R. K.

Korte beantwoording der geschiedkundige vraag: Of de aanslag van Willem II, Prins van Oranje en Stadhouder van Holland, op Amsterdam, in den jare 1650, getoetst aan de toenmalige Staatsregeling van ons Gemeenebest, voor eene daad van wettig gezag, dan wel voor eene overschrijding van magt te houden is?

Wanneer wij ons, van ijdele en onnutte woordvitterijen onthouden willen, (waartoe ons anderzins vooral het gebruiken van het woord *gezag* in tegenstelling aan dat van *magt* bijzondere aanleiding zou geven,) is de bedoeling der zoo even voorgelezene vraag duidelijk en zichtbaar genoeg.

In de laatst verloopene jaren, toen er eene (helaas schijnbare) rust in het grootste gedeelte van Europa en in geheel ons Vaderland heerschte, hebben velen, ongeleerden zoowel als Geleerden, zich onledig gehouden, met de, aan verschil van meening *de jure aut injuriâ* meest onderworpene punten uit de geschiedenis der *Nederlanden* te behandelen; en daaraan deden zij ten minste beter dan aan het met gebrekkige oogen beschouwen van de staatkundige gebeurtenissen van den dag, hetwelk buitendien niet alleen tot onderlinge bitterheden, maar ook tot het vestigen en voortplanten van allerlei dwaalbegrippen aanleiding geeft, welke in de handen eener in spijt van alle verlichting nog niet genoeg (of liever verkeerd) verlichte menigte zijn, als een scherpsnijdend mes in de hand eene kinds, gevaardreigend aan het wicht zelf en aan anderen.

Zoo heeft ook de Hollandsche Geleerde, Mr. SAMUEL IPERUSZOON WISELIUS, in het jaar 1828, een boekske der drukpers overgegeven, 't geen, volgens 's mans zeggen, een oud Handschrift is, slechts door hem van eene voorrede, eenige bijlagen, en eenige weinige aanmerkingen voorzien, mitsgaders in taal en spelling gemoderniseerd (om 't zoo eens uit te drukken); inhoudende: een *Geschied- en regtskundig onderzoek, rakende het eigenmagtig en afzonderlijk afdanken van Krijgsvolk bij de Staten van Holland, in den jare* 1650, *met de gevolgen daarvan; vooral wat betreft de handelingen van de Algemeene Staten en van Prins Willem den Tweede. — Brussel 8vo.*

Dit Handschrift, hetgeen geheel 's Prinsen zijde houdt, en alzoo ook diens aanslag op *Amsterdam*, eene der voornaamste (zoo niet de voornaamste) der bedoelde handelingen ten volle tracht te rechtvaardigen, is daardoor in strijd met genoegzaam alle onze Geschiedschrijvers, die, zoo als de Heer WISELIUS zelf, in zijne *Voorrede*, (*bl.* VII.) zegt: *edoch zonder een genoegzaam wikken en wegen van de redenen vóór en tegen*, de onderneming van gemelden Prins tegen *Amsterdam*, ten dezen bedoeld, voor eene daad van willekeur en geweld hebben verklaard; behalve de Schrijver van het *Leven van Prins Willem de Tweede*, Amst. 1737, 8vo, die dit ook wel doet, doch ten minste redenen voor zijn gevoelen te berde brengt.

En (had hij er mogen en moeten bijvoegen) de uitmuntende ADRIAAN KLUIT, die, minder hevig, en zeker niet partijdig *tegen* het Huis van ORANJE en den gezegden Prins, er nogthans verre van af is diens gemelde onderneming goed te keuren, ofschoon hij dezelve slechts in het voorbijgaan (en volgens zijn onderwerp kon hij niet anders,) beschouwt en behandelt, en voornamelijk in tegenoverstelling van WILLEMS handelingen aan die van MAURITS in 1618.

Had nu de Heer WISELIUS, bij de uitgave van zijn Handschrift, deze twee voorname tegenstrevers van *zijn* gevoelen — want *hij* houdt blijkbaar des Prinsen onderneming voor eene daad van wettig gezag — wederlegd, en hunne gronden en redenen krachteloos gemaakt. — of had. Zijn HS. — zelf dit kunnen doen en gedaan, dan zou mijne tegenwoordige rede niet veel meer kunnen zijn dan eene uiting van mijn bijzonder gevoelen aangaande de kracht of krachteloosheid van zijn geschrijf. — Maar, dewijl hij dit niet gedaan heeft, dewijl zijn HS. het niet heeft kunnen doen, en ik voor mij *niet* van een gelijk gevoelen als die kundige man ben, kan en zal ik meer beproeven, en wel:

I. Vooreerst: kortelijk aan de geschiedenis des tijds en de feiten herinneren, welke tot meergemelden aanslag op *Amsterdam* aanleiding hebben gegeven.

II. De gronden en redeneeringen opsommen, welke het HS. des Heeren WISELIUS ter rechtvaardiging van 's Prinsen handelwijze bevat, en daar tegenoverstellen die van zijne partijen, voornamelijk die van den Schrijver van het leven van den Prins en van den Hooggeleerden KLUIT, zonder dezelve evenwel te beredeneeren, en alleen om den geheelen staat van het geschil te doen kennen en, na de vragen, die ons vervolgens zullen moeten bezig houden, te hebben afgezonderd van die welke wij onbeantwoord kunnen laten.

III. De ons voorgestelde vraag beantwoorden naar aanleiding van die gronden en redeneeringen, welke ik voor mij voor ontegenzeglijk en onwederspreekbaar houde.

I.

In het jaar 1649, kort na het sluiten van den alom bekenden vrede te *Munster*, die evenzeer als de vrede in 1815, over geheel *Europa* getroffen, dezen Landen eene lang gewenschte en hoogst noodzakelijke rust scheen te beloven, ontstond er een geschil tusschen de Provincie Holland en de zes overige Provincien van ons toenmalig Gemeenebest, over het aantal van af te danken Krijgsvolk te Lande. *Holland* namelijk, welks geldmiddelen in een zeer benarden toestand waren, wilden er ettelijke meer dan de overige Gewesten afdanken. Het onderscheid inmiddels, dat er, na vele onderhandelingen over en weder en na den afloop der hierna te melde bezending aan de Hollandsche Steden, tusschen het getal waarmede *Holland* de krijgsmagt van den Staat verminderen wilde en dat hetwelk de overige Bondgenooten wegzenden wilde, bestaan bleef, was waarlijk niet zeer groot. Ten slotte liep het geschil over het meer of minder in dienst houden van 615 man en over het al of niet uitbetalen van eenige kleinigheden aan jaarwedden en toenmaals bestaande logies-gelden. WISELIUS, *bl.* 16. *aant.*: KLUIT, *Historie der Hollandsche Staatsregering*, *III*, 243. Doch dit was het ook niet, wat het hem deed. Elke der Provincien besoldigde op zich zelve eenige Benden van de algemeene Krijgsmacht van de Verbondenen, en toen nu *Holland* zijnen zin niet kon krijgen, schreef het eerst aan de Oversten der Benden te zijner betaling staande, dat de Benden eerlang niet dan op den voet der beraamde vermindering zouden betaald worden, of (met andere woorden,) hield zijne konsenten in, d. i. weigerde de betaling dier sommen welke het had aangenomen tot de instandhouding der Krijgsmacht te zullen voldoen, WAGENAAR *Vaderl. Historie XII*, 60, en dankte eerlang, op eigen gezag en op grond van zijne *eigene volkomene Souvereiniteit*, van de Benden te zijner besoldiging staande er zoo veel af, als er, volgens het laatste voorstel tot afdanking van zijne zijde gedaan, te zijnen laste vielen *boven* het in dienst te houden getal. Deze *bijzondere afdanking*, het beweeren dat die *Holland, qua Souverein* in het zijne, vrijstond; die bijzondere afdanking van Krijgsvolk, dat aan het Gemeenebest in het algemeen ten dienste staan moest en verbonden was, belgde de overige Gewesten, die, alle beweerden, dat *Holland* daartoe het recht niet had, en die zelfde afdanking bewoog de Almeene Staten tot een besluit, waarvan wij eenige bewoordingen moeten mededeelen.

Het was den 3 Junij 1650 genomen, en er werd in gemeld: „ dat men eene plegtige bezending zou doen aan de Steden van *Holland*, om dezelve te doen afstaan van het besluit tot bijzondere afdanking, en dat de Prins deeze bezending, en de personen, uit welke zij bestaan zou, zou regelen, wordende *zijne Hoogheid*, te gelijk" — bij andere Schrijvers lees ik middelerwijl of middeler tijd — „ *verzogt en gemagtigd, om alle noodige orde te stellen, en de voorziening te doen, ten einde dat alles in goede rust en vrede werde bewaard, en inzonderheid gehandhaafd en vastgehouden de Unie, met den gevolge en aankleeven van dien, en in tegendeel geweerd en te gemoet getreden, dat daartegen* (ter contrarie van dien) *zou mogen worden voorgenomen.* WAGENAAR, XII 68, AITZEMA, *Saken van Staet en Oorlogh* (*in 4to*) VII, 50 *en* 52.

Gelderland nogthans behield, bij het nemen van dit besluit, zich voor, om ter naaster vergadering daarop te mogen doen aanteekenen het geen het oordeelen zou te behooren; *Holland* hield voor herzegd, het geen het zoo menigmaal had gezegd; AITZEMA *t. a. p. bl.* 52, en volgens WAGENAAR, *t. a. p*, had ook *Utrecht* in het besluit niet bewilligd.

Ten volgende dage verklaarde de Prins, zelf zich aan het hoofd der bezending te willen stellen, en men liet zich dit welgevallen; doch die bezending had de gevolgen niet welke men daarvan verwachtte. Hier en daar, en onder anderen te *Amsterdam* wilde men haar in de vroedschapsvergadering niet ontvangen; ja deze stad weigerde zelfs Zijne Hoogheid als Stadhouder der Provincie in de hare toe te laten, en de Staten van *Holland* bleven bij hun eens genomen besluit.

WILLEM II, die bovendien nog andere redenen van misnoegen tegen *Holland* in het algemeen en tegen *Amsterdam* in het bijzonder meende te hebben, *zie Bijvoegsels en Aanmerkingen op Wagenaar XIIe St. bl.* 48; WISELIUS, II, *aant.* (*), en die inderdaad had, (waarom zouden wij aarzelen het te zeggen?) deed hierop zes Leden der Staten van *Holland* gevangen nemen en vervolgens naar *Loevenstein* voeren. Onder dezen was JACOB DE WITT, Oud-Burgemeester van *Dordrecht* en Afgevaardigde in de Gekommitteerde Raden. WAGENAAR XII, 90.

Staan wij een oogenblik stil bij de ontzettende gevolgen van dezen stap, wiens mare voorzeker als een donderslag bij eenen helderen hemel over alle de Zeven Landen moet geklonken hebben. Herdenken wij, hoe deze gevangenneming van JACOB DE WITT allereerst, en misschien wel eeniglijk zijnen zonen JOHAN en KORNELIS DE WITT, dien hevigen haat tegen het huis van ORANJE heeft ingeboezemd, ten gevolge van denwelken wederom (in 1672) het Gemeenebest op den oever van zijnen val heeft gestaan, en, door het rampzalig en beestelijk wreedaardig ombrengen der beide even genoemde groote mannen, in het hart van het beschaafde *Holland*, een treurspel is vertoond geworden, dat in verbazende ijselijkheid gelukkig zijne wedergade in onze Landsgeschiedenis niet heeft. Herdenken wij, hoe toen die zoogenaamde Loevensteinsche Faktie is ontstaan, welke tot op onze tijden is voortgeplant geworden, en..... Doch genoeg hiervan; zij het ons enkel nog vergund, ter verlevendiging van ons verhaal, hier, met 's mans eigene woorden, den indruk te schetsen, dien 's Prinsen maatregel maakte op den toenmaligen Raadpensionaris van *Holland*, die trouwens, hoe achtingswaardig ook, aan het roer van den Staat niet op zijne plaats stond.

Ick vond den Prins gestelt niet als hy plag te wesen,
My docht uyt zijn gelaet yet vreemts te konnen lesen:
Het leed als geenen tijt, hy quam omtrent my staen,
En sprack my evenselfs met dese reden aen:
Ick hebbe, na beraet en om verscheyde reden,
In seeckerheyt gestelt een deel van uwe Leden,
Die worden nu bewaert, en dat op mijn bevel;
Die luyden niet-te-min die sijn in alles wel:
Ick hebbe, boven dien, een hoop geswinde gasten
Bevoolen Amsterdam met wapens aan te tasten:
Gy let wat ick u seg, en meugt oock henen gaen,
En seg dit mijn verhael der Staten veerdig aen.
Ick stondt hier op verstelt als van een seldsaem wonder;
Mijn breyn was omgevoert als van een grooten donder;
Ick vraegde niet te min, van waer het onheyl quam,
En waer uyt dat et rees en sijn beginsel nam?
Ick vraegde, boven al, wie dat de luyden waren;

Dien heden op den dag het stuck was wedervaren?
De Prins doch evenselfs, al scheen hij ongesint,
Die haelde my papier en pen en goeden int.
Hy seyde schrijft hier op het pit van dese saecken,
En wilt het altemael uw Heeren kenbaer maeken;
Doch wat noch vorder raekt den grond van dit beleyt,
Dat sal te sijner tijt eens breeder syn geseyt.
Ick, na dit kort gespreck, begaf my naer beneden,
En bragt dit vremt verhael tot kennis van de Leden:
Daer ging het seldsaem toe, ick hoorde geen besluyt,
Maer yder rees terstont en soo ter kamer uyt.
De Prins naer Amsterdam.

J. CATS, *Twee en tachtig jaerig Leven*, (*Werken, uitgave van* FEITH, XIX, 207 *en* 208.)

Men ziet hier uit, dat met het voorz. gevangennemen, het zenden van eenige Krijgsbenden naar *Amsterdam* — en wel onder het opperbevel van den Stadhouder van *Friesland*, WILLEM FREDERIK, Graaf van *Nassau*, gepaard ging.

Deze had eigenlijk last ontfangen, om de stad in te trekken en aldaar in bezetting te blijven. Hij had een brief van den Prins-Stadhouder bij zich, aan de Regering dier stad gericht, aan welke hij dien na het intrekken moest overgeven, en uitdrukkelijk bevel om niet dan in den hoogsten nood geweld te gebruiken. In gemelden brief gaf Z. H. aan den Magistraat kennis van de redenen waarom hij de Krijgsbenden ter bezetting der stad had afgezonden; t. w. om alles aldaar in rust te houden, op dat hij niet, door eenige kwalijkgezinden, belet wierde om aldaar voor te dragen, 't geen hij ter dienste van den Lande nog te zeggen had, WAGENAAR, XII, 98, *Vg. voorts Bijv. en Aanm.* XII, 50 *en* 51. De brief is bij AITZEMA, *S. v. S. en O.* (4°) VII, 92, die men ook vergelijk *op bl.* 94, — zie ook *diens Herstelde Leeuw*, 73 *volgg.*

De afloop dezer gebeurtenissen behoort niet tot onze taak in dezen, en wij gaan alzoo over tot het tweede deel onzer beantwoording.

II

En hier behoort men (onzes inziens), wanneer men over het geheele verschil, en niet over het een of ander punt van hetzelve, zijn oordeel vellen wil, alleerst te vragen, gelijk ook in het HS. van den Heer WISSELIUS gedaan wordt: vermocht Holland afzonderlijk zijne konsenten in te houden, en daarenboven, op eigen gezag, de ter zijner betaling staande Krijgsbenden af te danken?

En daarop antwoordt het HS., na opgave van vier gronden *vóór*, wederlegging van dezelve, en aanvoering van drie gronden *tegen*; *neen.*

De Schrijver van het leven van WILLEM *de II* merkt,

eerstelijk, aan: dat de Staten van *Holland* eigenlijk geene afdanking hadden gedaan, *II* 537, en beweert

vervolgens, *II*, 538 *volgg.* dat *Holland* de afdanking (of volgens hem opschorting van betaling der soldijen,) wel degelijk doen mocht, strijdende zulks niet tegen de Unie.

KLUIT daarentegen zegt met ronde woorden, dat het duidelijk en klaar was, dat, indien het aan elk Gewest vrij had gestaan, eenmaal aangenomene Staats-Troepen, op eigen gezag af te danken, het dan gedaan geweest ware met de verordeningen der Unie en met de zekerheid der Landtroepen; wijders blijkbaar zijne goedkeuring hechtende aan het geen, in eenen gelijken zin, door den bekenden, kundigen en regtschapenen ALEXANDER VAN DER CAPELLEN, Heer van *Aartsbergen*, in zijne later uitgegevene *Gedenkschriften*, was aangemerkt geworden; — *Hist. der H. S. III*, 245.

Dat het Besluit van *Holland* eigenlijk geene afdanking inhield, geeft ook WAGENAAR te kennen, *Amsterdam* (*in 8vo*) *V.* 78, die tevens, zoo in dat werk als in zijde Vaderlandsche Historie, in alles den Staten van *Holland* gelijk geeft, wat, eens voor altijd, hier zij aangemerkt.

Eindelijk merken wij aan, dat ook de kundige P. PAULUS van gevoelen was, dat, volgens de bepalingen der Unie, geene Provincie, op eigen gezag een deel van het krijgsvolk mag afdanken. Zie zijne *Verklaring der Unie van Utrecht*, *I*, 66v, *vg. m. II*, 167 *volgg. III*, 35 *volgg.* en *III*, 131 *volgg.*

Hierop komt het HS. tot de tweede vraag: „of Prins WILLEM, in dat geval — namelijk, na deze met de Unie strijdende eigenmachtige afdanking niet alleen, maar ook nadat men de bewuste bezending te *Amsterdam* niet had willen hooren — genoegzame reden, en recht, gehad hebbe, om de zes voormelde Regenten in hechtenis te nemen en Krijgsbenden van den Staat te zenden naar *Amsterdam*, ten einde aldaar in bezetting te trekken, met het oogmerk van er eenige Regenten almede in verzekerde bewaring te nemen, of uit de regeering te weren? 't geen naderhand inderdaad gebleken is 's Vorsten gevoelen geweest te zijn.

Evenwel zij, voor wij verder gaan, aangemerkt:

I. Dat (naar wij achten,) vóór deze vraag nog twee andere hadden moeten behandeld worden, t. w.

a. Of de bewuste bezending eene wettige maatregel was, en zij dien ten gevolge in de Hollandsche vroedschapsvergaderingen had behooren te worden ontfangen?

b. Of men ten minste den Prins, als Stadhouder van *Holland*, in gemelde vergaderingen ten gehoor had moeten toelaten, zoo men meende hem niet als Gemachtigde der Algemeene Staten te kunnen en mogen ontfangen?

II. Dat als afzonderlijke vragen had moeten behandeld worden wat in deze ééne wordt bijeengevoegd, en alzoo:

1. Of de Prins recht had zes Regenten in hechtenis te nemen?
2. Of hij recht had Krijgsbenden naar *Amsterdam* te zenden?

Doch, wat de beide eerstgemelde vragen aanbelangt, veronderstelt het HS. vooreerst dat de gemelde Bezending wettig was, zeggende onder anderen, op bl. 45 „terwijl — tot de bezending, waartegen men zoo zeer het harnas had aangetogen, door de Staten-generaal, *met het hoogste regt*, was besloten." Terwijl voorts, zoowel het niet ontfangen van Z. H. als Gemachtigde der Algemeene Staten, als de weigering van hem als Stadhouder van *Holland* te hooren, op bl. 41 als gronden ter rechtvaardiging van 's Prinsen gedragingen worden aangehaald.

Wijders zegt het HS. de Prins — deed dan ook niets onregtmatigs, noch overschreed de palen van zijn gezag, niet alleen niet met het in hechtenis nemen en houden van de zes opgemelde regenten, maar evenmin met het afzenden van krijgsbenden naar Amsterdam, alzoo de afgevaardigden dier stad, zijnde mede de voornaamste drijvers van dit werk, zich, door het verlaten van den Haag, buiten zijn dadelijk bereik gesteld hadden *en hij dezelven op geene andere wijze magtig konde worden.* En daardoor verbindt het deze beide handelingen zoo naauw, dat ze als het ware tot maar ééne daad worden.

Het vervolg hierna.

TOT NUT VAN HET ALGEMEEN.

Onder dit Opschrift plaatste de geleerde J. H. HALBERTSMA in het Mengelwerk dezer Courant van den 2 April ll. eene aanbeveling van de Engelsche Volksbladen *the Saturday* en *Penny Magazines*, met derzelver korte geschiedenis, naderhand bij ons meer en algemeen bekend geworden, zoo als ook het Fransche *Magazin Pittoresque* en *Musée des Familles*, en het Duitsche *Pfennig-Magazin*, allen op dezelfde leest geschoeid. In dit stuk werden eenige voorbeelden gegeven en de wensch geopperd, dat ook hier te lande, dit middel om algemeene kennis en verlichting onder de mindere klassen te verspreiden, mogt worden gebezigd. Aan dezen wensch zal nu, zeker tot genoegen van het gansch publiek, dat met belangstelling 's menschen vordering en beschaving behartigt, worden voldaan. Door de Boekhandelaren *Gebroeders* DIEDERICHS te Amsterdam, die door hunnen uitgebreiden handel en ondernemingen veel goeds en nuttigs tot stand brengen, zijn de berigten publiek gemaakt van hun met primo Januarij aanstaande op te rigten *Hollandsch Penny-Magazijn* of *Nederduitsch* MAGAZIJN *ter verspreiding van algemeene en nuttige kundigheden.* Dit Magazijn zal geene staatkundige en godsdienstige geschilpunten bevatten, dat zeer goed is, — maar over geschiedenis, taal, letteren, kunsten en wetenschappen, fabrijken, handwerken, verscheidenheden, met één woord, al wat voor het Algemeen *nuttig* kan zijn, en voor ieder in zijn stand, beroep en betrekking dienstig is, zal het handelen. — Ieder week komt er een nommer met de noodige houtsneeplaten uit, en bij drie maanden kan men zich voor een Gulden vijftig Cent (of 1 - 80 franco) daarvan voorzien.

Wij twijfelen niet of de Uitgevers zullen even als in Engeland, Frankrijk en Duitschland, alwaar het debiet van 30 tot 60 duizend exemplaren gestegen is, zich beijveren dit Volksblad even belangrijk en vermakelijk in te rigten, ten einde het algemeenen bijval verwerve.

De Eerste WINTERAVOND-VERGADERING bij het departement Leeuwarden, der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, zal gehouden worden in het gewoon Lokaal, op Woensdag den 18 December 1833, des avonds ten half zeven ure, ter welker Vergadering de Heer J. G. OTTEMA, Conrector der Latijnsche Scholen te Harlingen, eene Redevoering en de Heer en Mr. C. P. E. ROBIDÉ VAN DER AA, [illegible] zal leveren.

DIAKENEN der *Nederduitsche Hervormde Gemeente* te Leeuwarden, nemen bij deze de vrijheid, de liefdadigheid hunner Stadgenooten in te roepen, bij gelegenheid van het jaarlijksch Collect, hetwelk, ten behoeve van de Armen dier Gemeente, op Woensdag den 18 December 1833, door eene Commissie uit den Breeden Kerkeraad, zal worden gedaan.

De onbekrompene giften, waarover Diakenen zich, bij gelijke inzamelingen, in vorige jaren, hebben mogen verblijden, doen hun met grond vertrouwen, dat zij ook thans, in het belang der wezenlijke armoede, zoodanige ruime giften niet te vergeefs zullen vragen. S. POSTHUMUS,
Leeuwarden, den 12 December 1833. *Voorzitter.*

De Ontvanger der Directe Belastingen te Leeuwarden, dagelijks ontwarende, dat vele belastingschuldigen in het denkbeeld verkeeren, dat de maandelijksche termijnen van betaling der Grondlasten over dezen jare 1833, even als de belasting op het Personeel en der Patenten, eerst met de maand Mei aanstaande verschijnen, maakt door deze advertentie *te zijnen koste* hunlieden bekend, *dat voornoemde Grondlasten vóór den 8 Januarij aanstaande geheel moeten aangezuiverd worden.*

Leeuwarden, *De Ontvanger voornoemd,*
den 16 December 1833. W. R. VAN SIPPAMA.

Sedert de bekendmaking in no. 100 dezer Courant voorkomende, is voor den kanonnier *Adriaan Sturm*, weder ingekomen, eene Coupon W. S., no. 530, à *f* 10, Kantore *Ketwich & Voombergh c. s.*, van TÆKE LAMMERTS, te Harlingen.
Leeuwarden, den 16 December 1833. P. KOUMANS SMEDING.

De Prijs der Boter te Leeuwarden, den 13 December 1833, *f* 30½ à 31.
De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe was dien zelfden dag: Rogge *f* 142 : 50 het Last. — Tarwe *f* 6 : 43 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, DEN 14 DECEMBER 1833.

NEDERLANDEN.				Gebl.
Werkel. Schuld.....	2½ pct.	49⅝	49 11/16	49 11/16
Dito dito..........	5 „	94 7/16	94⅝	94⅝
Uitgestelde Schuld ...		1 13/64		
Kansbiljetten van dito.	*f*	22¼	22⅜	22⅜
Amort. Sijndicaat...	4½ pct.	88⅞	89	89
Dito dito.........	3½ „	72	72⅜	72⅛
Schatkistbiljetten....	6 „	102⅜		
OorlogsLasten.....	5 „	100 11/16		
Leening 1831......	6 „	103½		
Handel-Maatsch. ...	4½ „	98⅜		
FRANKRIJK.				
Ins. Grb. p. 22 Junij	3 pct.			
ENGELAND.				
Ins. Grb. p. 13 Mei	3 pct.			
SPANJE.				
Perp. R. Emissie Am.	5 pct.	62⅞	63	63
Dito dito à *f* 1000.	3 „	39⅝		
Cert. Osy&C. en Leg.	4 „			
Uitgest. 3 pct. Schuld		14		
Cortes Bons te Lond.	5 „	18		
Engelsche Uitgestelde.				
NAPELS.				
Certific. bij *L. & B.*	5 pct.	83¾		
Dito bij *Falconn.&C.*	5 „	85⅛		
Leen. te L. bij Roths.	5 „			

RUSLAND.				Gebl.
Obl. *H.* 1798 en 1816	5 pct.	101½		
Obl. *Hope* 1828 en 29	5 „	101⅛		
Cert. dito 1831 en 33	5 „	93¼	93⅜	93 5/16
Obl. te Londen...	5 „			
Cert. te Hamburg..	5 „			
Inschrijving in Assig.	6 „			
Certificaten van dito	6 „			
POLEN.				
Aand. met Lot. fl. 100.	*f*			
PRUISSEN.				
Aand. met Lot. R. 50	*f*			
OOSTENRIJK.				
Aand. met Lot. *f* 100	*f*			
Dito dito *f* 250.	4 pct.	-		
Metalliek........	5 pct.	93¼		
Dito te Lond. gen.	5 „	93⅛	93¼	
Dito............	2½ „			
W.-Bank bij *Goll&C*	5 „			
Dito............	4 „			
Cert. Stadsb. bij dito	2½ „			
Ween. Bank-Actien	3 *f*			
DENEMARKEN.				
Negot. te Londen.	3 pct.			
BRAZILIEN.				
Neg. bij Roth....	5 pct.			

Brazil. van 100 £st. 67½, Blaauwe Grieken van 100 £st. 25¾, ⅞; van 200 £st. 23; van 300 £st. 22; van 500 £st. 21¾ a ⅞; onbepaalde Coupons *f* 4⅞; Mexic. 6 pCt. van 100 £st. 36½; Cortes van 510 £st. 18.

. Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, JOHANNA HERMANA FEICKENS, Echtgenoot van Mr. R. A. BENTHEM REDDINGIUS.
Sneek, den 4 December 1833.

. Heden verloste zeer voorspoedig van eenen ZOON, D. DE VRIES, geliefde Echtgenoot van Hz. GERZEMA.
Kimswerd, den 9 December 1833.

. Mijne geliefde Echtgenoot MARTHA SCHIERBEEK, beviel heden voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER. T. R. FEENSTRA.
Leeuwarden, den 12 December 1833.
Deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

. Heden morgen ten half zeven ure, beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, de geliefde Echtgenoot van
Idaard, den 12 December 1833. P. A. BERGSMA, JCz.
Familie en Vrienden gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

. Heden beviel van eenen ZOON, A. C. A. C. RUSSELL, geliefde Echtgenoot van G. WILKENS.
Harlingen, den 12 December 1833.

. Heden verloste van een' ZOON, A. M. BEIMA, geliefde Gade van
Bergum, den 12 December 1833. H. BOSMA, *Onderwijzer.*

. Heden morgen verloste voorspoedig van eenen ZOON, JOHANNA KISJES, Huisvrouw van A. WEBER.
Leeuwarden, den 13 December 1833.

. Mijne Echtgenoot, BAUKJE G. ZIJLSTRA, beviel heden van een MEISJE.
Dragten, den 13 December 1833. T. H. BRANDSMA.

. Heden verloste voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, A. R. RADERSMA, geliefde Echtgenoot van L. VAN UFFENK.
Sneek, den 13 December 1833.
NB. Deze dient tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

. Heden verloste van eene DOCHTER, T. UBBENS, Vrouw van
Midlum, AD. MEINH. KNOTTNERUS,
den 14 December 1833. *Predikant*

. Heden morgen werd mijne geliefde Echtgenoot P. WILHELMIJ, verlost van eenen ZOON en eene DOCHTER.
Strekkende deze tot kennisgeving aan Familie en Vrienden.
Leeuwarden, den 15 December 1833. S. WIGERSMA.

. Heden avond verloste van eene welgeschapene DOCHTER ANTJE D. VAN DER KAM, geliefde Echtgenoot van H. VAN DER ZEE.
Franeker, den 15 December 1833.

. Heden avond ten 11½ ure overleed, tot onze innige droefheid, onze geliefde Vader en Echtgenoot, JAN H. TACOMA, in den ouderdom van ruim 39 jaren Allerontzettendst is voor ons dit verlies, daar wij in hem den besten raadgever en bestuurder, gepaard met een zachten en aangenamen omgang, al die steun en ware genoegens vonden, welke wij immer van Vader en Echtgenoot konden verlangen.
Witmarsum, MARIA BURGHGRAAF.
den 1 December 1833. *Mede uit naam der Kinderen.*

. Heden morgen ten 1 ure werd ik in den diepsten rouw gedompeld, daar het den Heer behaagd heeft mijnen dierbaren Echtgenoot CORNELIS M. DE KOE, in leven Genees-, Heel- en Vroedmeester alhier, in den ouderdom van 62 jaren en 3 maanden, tot zich in de eeuwigheid op te roepen. Hij ontsliep zeer zacht en gelaten. Na veel sukkeling hier te hebben afgelegd, hopen wij dat hij in de ruste van zijnen Heer is ingegaan. Hij liet mij 10 kinderen na, waarvan een uit een vorig huwelijk met de mijnen in hem verliezen eenen besten Vader, zoo wel in leer als in leven. Hoe treurig voor ons dit groot verlies is, kan elk ligt nagaan, daar ik een genoegelijken echt met hem mogt doorbrengen van circa 27 jaren. God de Heer schenke mij hulp en troost om in Zijn' wijzen raad en wil te berusten, en make ons allen bekwaam om eens een zalig wederzien te doen erlangen. SIPKJEN FOEKES SMID,
Woudsend, Wed. CORNELIS M. DE KOE.
den 9 December 1833. *Uit aller naam.*
Strekke deze tot kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

. Ons teedergeliefd Zoontje FRANS, werd ons heden door den dood ontrukt, slechts ruim negen maanden bereikt hebbende. B. S. STELLINGWERFF.
Franeker, M. J. STELLINGWERFF,
den 10 December 1833. Geb. LORGION.

. Mijn jongste Zoontje, REITZE, is na eene ziekte van acht dagen, zijne Moeder in de eeuwigheid gevolgd; hij was slechts negentien maanden oud.
Leeuwarden, P. BROUWER, R. K. z.,
den 11 December 1833. *Apotheker.*

. Heden overleed in den ouderdom van 68 jaren en 3 maanden, onze waardige en zeer geliefde Vader, de Heer TJITTE SYBRENS REITSMA, na een langzaam verval van krachten. G. T. REITSMA [illegible]
Lemmer, den 12 December 1833. *Mede uit naam mijner Broeders.*

[illegible], den 13 December 1833. Heden werd mij, na eene langdurige sukkeling door den dood ontrukt, mijne dierbare Echtgenoot JITSKE EELTJES HOFSTRA, in den ouderdom van ruim 67 jaren, met welke ik ruim 20 jaren door den echt vereenigd was.

Deze dient tot algemeene kennisgeving. T. L. v. d. AKKER.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom 72 jaren en 7 maanden, onze waarde Moeder en Behuwdmoeder CATRIJNA VERWER, Wed. LEOBERTUS DE BOER.

Leeuwarden, den 14 December 1833.

E. DE BOER, *uit aller naam.*

Strekke deze zoo wel tot bijzondere als algemeene kennis aan Familie en Bekenden.

Op Dingsdag den 24 December aanstaande, des voormiddags ten 11 ure, zal, ten Raadhuize der stad Stavoren, publiek worden verpacht, de navolgende Stedelijke Middelen, als: Het HAVENVUUR en BAKENGELD, de KOEBRUG en het POSTGELD, voor het jaar 1834, waarvan de Verpacht-Conditien ter Secretarie dezer Stad ter visie zullen liggen.

Burgemeester en Wethouders van Stavoren,
S. G. SIEDZESZ.

Stavoren, den 11 December 1833.

Ter ordonnantie van dezelven,
H. DE JONG.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HEMELUMER OLDEPHAERT EN NOORDWOLDE, convoceren bij deze, ten verzoeke der Kerkvoogden, en naar aanleiding eener Resolutie van Hun Edel Groot Achtbare de Heeren Gedeputeerde Staten van de Provincie Vriesland, in dato den 26 November 1833, no. $\frac{33}{817}$, de Hervormde Floreenpligtigen van den dorpe Koudum, om op Zaturdag den 21 December 1833, des voormiddags ten elf ure, in de Dorpskerk aldaar te compareren, ten einde voegzame middelen te beramen tot kwijting der bij de Kerkvoogdij Administratie aanwezige schulden, en alzoo om te dier zake een definitief besluit te nemen.

Koudum, den 6 December 1833.

Grietman en Assessoren voornoemd,
A. W. v. D. ZIJPP, *L. Gr.*

Ter ordonnantie van dezelven,
J. ALBARDA GERLSMA, *Secretaris.*

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN OPSTERLAND, brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de *WEEKMARKT* te Gorredijk, van den 25 December 1833, door het alsdan invallen van den Kersdag, gehouden zal worden op Dingsdag den 24 bevorens.

Grietman en Assessoren voornoemd,
E. SIJTSEMA.

Beetsterzwaag, den 7 December 1833.

Ter ordonnantie van dezelven,
M. P. VOGELZANG, *prov. Secrs.*

HET GRIETENIJ-BESTUUR VAN RAUWERDERHEM, zal, onder nadere approbatie, bij besloten briefjes, die vóór of op den 12 Januarij 1834 ter Secretarij franco moeten zijn bezorgd, voor den tijd van 3 of 5 aaneenvolgende jaren, beginnende op den 12 Mei 1834, verhuren:

Eene florisante wel ter nering staande HERBERG en STALLING, c. a., staande en gelegen te Rauwerd, bij *Lijkle Ijbes de Vries* in gebruik.

De Conditien liggen ter lezing aan de Secretarij of in de Herberg.

HET DIJKSBESTUUR van de *Zeven Grietenijen* en *stad Sloten, Contributie Zeedijken*, zal, op Maandag den 23 December 1833, des voormiddags om tien uren, ten huize van *Douwe Wiebes Zeinstra*, Kastelein op het Huis ter Heide, grietenij Doniawarstal, publiek besteden: Het leveren van zevenhonderd lasten KEIZEL en WRAK, in den jare 1834.

Ter ordonnantie van hetzelve,
CARPENTIER.

Lemmer, den 10 December 1833.

BOELGOED.

De Notaris J. ALBARDA, Hz., te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van de Heeren Mr. J. SCHIK en S. B. STIENSTRA, Procureurs aldaar, op Maandag en Dingsdag den 23 en 24 December 1833, des voormiddags om 9 uren, ten huize door wijlen den Bankhouder *J. H. Mentz*, te Leeuwarden, bewoond geweest, tegen gereede betaling, verkoopen:

Een netten INBOEDEL, bestaande in een mahoniehouten Bureau, eikenhouten Kabinet en Hoekbufet, diverse Tafels, Stoelen, Spiegel, Pendule met stulp, eene Gang-Lantaren, staand Uurwerk, Tapijten, Carpetten en Gordijnen, diverse Serviesen, Engelsch Steengoed, Porselein, Servetten, Tafellakens, Bedlakens, drie Bedden met derzelver toebehooren, Glaswerk, Koper en Tin, Goud- en Zilverwerken; eindelijk eene Boelgoeds Luifel en Banken, en hetgeen ten dage des verkoops meer te voorschijn zal worden gebragt.

Zijnde voormelde Goederen te bezigtigen op Donderdag en Zaturdag den 19 en 21 December aanstaande, des voormiddags van 10 tot 1 ure.

MR. H. HIDDINGA, Procureur bij de Regtbank van eersten aanleg te Sneek, als gelastigde zijner principalen, gedenkt ten overstaan van Mr. L. J. HUBER, Notaris aldaar, ten huize van den Kastelein *L. Stuivenberg*, in de Stads Herberg te Sneek, op heden Dingsdag 17 December des namiddags precies ten 2 ure, publiek bij de finale toewijzing, tegen uitloving van verhooggelden aan de meestbiedenden te verkoopen:

Eene zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHURE cum annexis, staande en gelegen onder het behoor van den dorpe Oudega in de grietenij Wijmbritseradeel, de Huizinge aldaar gekwoteerd met no. 22, in huur en gebruik bij *Dooitze Minnes Koopmans*, tot St. Petri en Mei 1834, wanneer dezelve te aanvaarden is, en zulks in de twaalf navolgende perceelen, als:

1. De Huizinge en Schure c. a. met 3 bunder 58 v. roede en 82 v. el Greidland, waarop per 36¾ v. roede geboden is de geringe som van.......... *f* 152 : 00.

2.	1 bunder	63 v. roede	70 v. el Greidland, per 36¾ v. roede.......	- 41 : 00.
3.	4 ———	46 ———	80 ———————.......	- 66 : 50.
4.	4 ———	88 ———	10 ———————.......	- 65 : 25.
5.	2 ———	18 ———	70 ———————.......	- 54 : 25.
6.	7 ———	37 ———	66 ———————.......	- 36 : 75.
7.	2 ———	90 ———	90 ———————.......	- 67 : 75.
8.	2 ———	88 ———	00 ———————.......	- 27 : 75.
9.	1 ———	41 ———	40 ———————.......	- 52 : 50.
10.	6 ———	46 ———	40 ———————.......	- 79 : 25.
11.	2 ———	93 ———	70 ———————.......	- 104 : 25.
12.	1 ———	97 ———	20 ———————.......	- 72 : 00.

De Conditien van dezen Verkoop zijn te vernemen en de Biljetten te bekomen ten Kantoren van opgemelden Procureur en Notaris.

MR. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek bij strijk- en verhooggelden te verkoopen:

Eene ruime en ter nering staande HUIZINGE met derzelver ERF, BLEEK en PLAATS cum annexis, staande en gelegen in de Wijde Burgtstraat binnen Sneek, gekwoteerd met wijk 9, no. 41, bij *A. Groenhuizen* en *Vrouw* als huurders in gebruik; den 12 Mei 1834 vrij te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Woensdag den 18 December aanstaande en Maandag den 30 daaraanvolgende, telkens des avonds ten zeven ure, bij de provisionele en finale toewijzing, ten huize van den Logementhouder *C. van der Wit*, in den Wijnberg te Sneek, en koopen op Conditien alsdan voor te lezen, welke inmiddels te vernemen zijn ten Kantore van den Notaris voornoemd.

De Notaris A. W. NAUTA, residerende te IJlst, zal publiek, bij strijk- en verhooggelden, aan den meestbiedende presenteren te verkoopen:

Eene hechte en wel ter neringstaande HUIZING, gekwoteerd met wijk B, nummer 66, bestaande uit een ruim Voorhuis, net betimmerde Voorkamer, Midden- en Achterkamer, ruimen Zolder, Regenwatersbak, Pomp, benevens eenen daar achter gelegenen TUIN, met Vruchtboomen, SCHIPHUIS en ERVE; alles staande en gelegen op het best der stad IJlst, in eigendom behoorende aan *Lammert Jans ten Cate* en *Vrouw*. Den 12 Mei 1834 vrij te aanvaarden, behalven de Achterkamer, welke eerst zal kunnen worden aanvaard den 12 Mei 1836.

Wie hieraan gading maakt, kome op Donderdag den 19 December 1833, bij de beschrijving, ten huize van den Kastelein *H. P. van der Woude*, en op Vrijdag den 27 daaraanvolgende, bij de toewijzing, ten huize van den Kastelein *Otte P. Nettinga*, beide te IJlst, telkens des avonds ten 6 ure, en koope op Conditien dan voor te lezen, welke intusschen te vernemen zijn bij den Notaris voornoemd.

De Notaris T. S. VAN DER LEIJ, residerende te Langweer, zal, op Vrijdag den 20 December 1833, des voormiddags precies te beginnen ten 9 ure, ten sterfhuize van *Johannes Peppes Hooisma*, in der tijd Boer te Oosterhaule, bij boelgoed presenteren te verkoopen,

op een krediet tot den 12 *Mei* 1834:

Eene BOERDERIJ en BESLAG VEE, bestaande in 6 kalve Koeijen, 4 Kalvers, 2 Paarden, 7 Schapen, ongeveer 10 à 12 koesêten bestgewonnen Hooi; voorts BOERENREEUW en GEREEDSCHAPPEN, als: 3 Hooiwagens, 1 Karn met koperen hoep, 1 Windermolen, Emmers, Melkaden, Tobkes, Harken, Vorken, en wat meer tot eene Boerderij behoort.

Verders MEUBELEN en HUISGERADEN, KOPER, TIN, IJZER, GLAS en AARDEWERK, en hetgeen meer ten dage des verkoops te voorschijn zal worden gebragt.

De Notaris P. TADEMA, te Dronrijp, zal publiek, bij verhooggeld, presenteren te verkoopen:

12 Bunder 15 v. roede 60 v. el en 18 v. palm, over hoog en laag in eene overheerlijk vruchtbare ZATHE LANDS, met quoteel aandeel in de HUIZINGE en SCHURE, HIEMINGE en HOVINGE van dien, staande en gelegen op Lutje-Lollum, onder de stad Franeker, en de Huizinge gekwoteerd met lett. U B, no. 27, bij de Weduwe en Erven *Douwe Annes Miedema*, tot St. Petri en Mei 1835, in huring en gebruik; groot over het geheel naar naam en faam 22 bunder 4 v. roede 61 v. el en 80 v. palm, en naar Kadastrale meting 23 bunder 8 v. roede en 10 v. el, zoo Bouw- als Greidlanden; belast met 21 flor. 10 st. en 8 penn., bezwaard met *f* 165 : 86 Verponding en met *f* 50 Maalgeld; waarvoor geboden is *f* 4052 : 10.

Wie gading maken, komen op Zaturdag den 21 December 1833, des namiddags ten 3 ure, bij den finalen palmslag, ten huize van den Kastelein *Jan Westendorp*, te Dronrijp.

PUBLIEKE VERKOOP.

De Notaris W. K. HOEKSTRA, te Wommels, gedenkt, ten verzoeke van T. L. WIJNIA, Schipper en Koopman, mede te Wommels woonachtig, publiek, bij strijk- en verhooggeld, te verkoopen:

Eene hechte en zeer sterke HUIZINGE, ERVE en HOVINGE, staande en gelegen aan de Trekvaart te Wommels, de Huizinge aldaar gekwoteerd met no. 16, waarin vele jaren met goed succes winkelnering is gedreven; benevens een SCHIPHUIS met daarboven zijnde ruim PAKHUIS en daaraan belend WAGENHUIS, waarin eene Stal voor twee Koeijen en twee Paarden; en zulks in de volgende perceelen:

1. Het Oostelijk Gedeelte der Huizinge, bestaande in twee Kamers, voorzien met ruimen Zolder, vijf Bedsteden, Provisiekast, Regenwatersbak en Bleek ten Westen, massale Put en Secreet.
2. Het Westelijk Gedeelte der Huizinge, bestaande in eene Kamer, voorzien van twee Bedsteden, eene Provisiekast, Gang en Zolder boven dit gedeelte, Bleek ten Westen, en massale Put en Secreet.
3. Een Hof ten Oosten der Huizinge, met onderscheidene zeer vruchtbare Boomen; zijnde bovenstaande perceelen op den 12 Mei 1834 vrij te aanvaarden.
4. Een Schiphuis, met daarboven een ruim Pakhuis en aanbelend Wagenhuis, waarin eene Stal voor twee Koeijen en twee Paarden.
5. Een Schiphuis, staande binnen en aan den Trekweg bij de Buren te Wommels, tot berging voor een Jagt of Boot.
6. Een in 1832 nieuw uitgebaald Snik-Veerschip, genaamd *de Leeuw*, met twee stel Zeilen, IJsborden, Kloeten, Boomen, en verder toe- en aanbehooren, alles nieuw; varende van Wommels op Leeuwarden, Sneek en Franeker, et vice versa, hetwelk reeds veel jaren een zeer goed bestaan heeft opgeleverd; en zulks in twee perceelen.
7. Een nieuw Jagt, lang over steven 5 el, wijd 1 el 4 palm, met Zeil en Treil, Kloeten en verder toebehooren.
8. Een Bootje, geheel nieuw.

De vijf laatste perceelen dadelijk na den finalen verkoop vrij te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Zaturdag den 21 December 1833, des namiddags ten 2 ure, bij de provisionele veiling, ten huize van *W. L. de Roos*, Kastelein te Wommels, en op Zaturdag den 4 Januarij 1834, des namiddags ten twee ure, bij den finalen verkoop, ten huize van *Johannes A. Tiemersma*, Kastelein mede te Wommels, en koopen op Conditien alsdan voor te lezen, welke inmiddels bij opgemelden Notaris zijn te vernemen.

De Notaris K. J. VAN DER VEEN, te Dragten, zal, op Dingsdag den 24 December 1833, des namiddags om twee uren, ten huize van *Tjerk A. van Dijk*, Herbergier in de Rottevalle, publiek, bij strijkgeld, presenteren te verkoopen:

35 EIKEN STAMBOOMEN, (waaronder extra zware,) staande om het Kerkhof te Rottevalle, in perceelen, bij Biljetten gespecificeerd; benevens een perceel WALHOUT, op de Plaats bij *Sjoerd Alles van Bruggen* in gebruik, op de Houtige Hage aldaar.

Verkooping op Regterlijk Gezag,

Op Vrijdag den 20 December 1833, ten 2 ure na den middag, van een SCHUITE SCHIP met aanbehooren, liggende aan de Weerklank in de Stads Gracht te Leeuwarden, voor het Huis van den Kastelein *IJ. D. Koopmans*; uit kracht van een Vonnis der Regtbank van eersten aanleg te Leeuwarden, belast met de Commerciële regtsoefening aldaar, ten voordeele van *J. Boomsma*, Scheepstimmerman te Franeker, en ten laste van *W. J. van der Wijk*, Schipper te Leeuwarden.

Uit de hand te koop:

Eene HUIZINGE en ERF, staande en gelegen op het best gedeelte der straat de Dragt te Heerenveen, op gemakkelijke Conditien. Te bevragen bij G. B. VAN DER WERF, aldaar, of F. HOLTKAMP, te Sneek. *Brieven franco.*

TE HUUR voor den tijd van vijf jaren, Petri en Mei 1834 in te gaan: Eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHUUR, enz., gelegen in de grietenij Utingeradeel, onder den dorpe Nes, nabij de Boorn en Rijdweg, groot ongeveer 35 bunder, alle Greidlanden; thans in huur wordende gebruikt door de Wed. *Wigle Sijbrens Kuiper*, hertrouwd met *H. C. de Groot*. De briefjes moeten vóór den 25 December aanstaande worden ingeleverd bij den Heer P. S. HOITEMA, te Ackrum, bij wien ook de Voorwaarden inmiddels te vernemen zijn.

Uit de hand te huur:

Eene nitmuntende ZATHE en LANDEN, staande en gelegen op het einde van den Koude Weg nabij Berlikum, onder Sint Jacobi Parochie, groot ongeveer veertig bunder, waarvan bijna de helft Greide, en de overige Bouwlanden zijn; zijnde in den besten staat van cultuur. — De gegadigden kunnen zich vervoegen bij de eigenaars *J. S. WASSENAAR*, te St. Jacob, en *H. KIESTRA*, te Berlikum.

Uitbesteding van een' Watermolen.

Op Maandag den 30 December 1833, des namiddags ten 2 ure, zal, ten huize van den Logementhouder *H. Starke*, te Bieljham, door de daartoe benoemde Volmagten, op nadere approbatie, worden uitbesteed:

Het BOUWEN van een' *achtkanten WIND-WATERMOLEN*, van ruim 23 el vlugt, met de *levering* der *Materialen*.

De voornoemde Molen zal geplaatst worden bij de Draaijerij, aan den Trekweg van Winschoten naar de Nieuwe Schans.

Bestek en Conditien zullen acht dagen vóór de uitbesteding ter lezing liggen ten huize van uitbesteding en ten huize van den Logementhouder P. OOSTERVELD, te Draaijerij; zullende op den dag van uitbesteding aanwijzing in *loco* worden gedaan.

Namens de Volmagten,
H. E. EVERS.

Een ieder welke iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan de Nalatenschap van *WIEBEREN WOBBES VAN DER VEEN*, in leven Huisman in de Rottevalle onder Smallinger Opeinde, gelieve daarvan opgave en betaling te doen uiterlijk vóór den 1 Januarij aanstaande, aan den ondergeteekende, te Rottevalle.

A. A. VAN DIJK, *Executeur Testamentair.*

Eene fatsoenlijke BURGERDOCHTER, oud 22 jaren, Lidmaat van de Gereformeerde Godsdienst, zag zich gaarne geplaatst in de provincie Vriesland bij eene bejaarde Dame of Heer, tot gezelschap en waarneming der huishouding, of tot besturing van eene kleine Huishouding; kunnende zij van hare moraliteit en goed gedrag de beste getuigenissen produceren. — Adres met *gefrankeerde brieven onder letter D*, bij A. VAN ZUIJLEN, letter B, no. 205, achter de Galileër Kerk, te *Leeuwarden.*

NB. De verdiensten kunnen geregeld worden naar ondervinding van hare bekwaamheid.

Een ongehuwde KORENMOLENAARSKNECHT, zijn werk grondig verstaande, kan van stonden aan, tegen behoorlijk salaris, vast werk bekomen; men adressere zich in persoon of *franco* brieven bij *F. HESSEL*, Boekhandelaar te Heerenveen.

L. SCHIERBEEK heeft, den 30 November 1833 aan de Ed. Achtb. Heeren Burgemeester en Wethouderen der stad Leeuwarden, ter vertaling in het Nederduitsch vertoond:

I. Briefe aus Frankreich, oder das neue Frankreich und das neue Belgien. Eine Zeit- und Sittengemälde in bellettrisschen Fresken und humoritisch Satirischen Briefen eines Reisenden von August Traxel. Zwei Theile. Köln 1833.

II. Meine Reisen und meine funfjahrige Gefangenschaff in Algier, von Simon Friedrich Pfeiffer. Geissen 1832.

Bij R. J. SCHIERBEEK, te *Groningen*, is gedrukt en alom verkrijgbaar gesteld:

H. FOLMER, Candidaat voor de heilige dienst, Proeve eener algemeen geldende Voorstelling van het verband tusschen het lijden en sterven van CHRISTUS en de vergeving van zonden. *Uitgegeven ten voordeele van Behoeftigen*, à 65 Cent.

J. SIEBOLTS, nagelaten zestal Leerredenen, à *f* 1 : 80.

Van dit Werk bij inteekening uitgegeven, zijn nog eenige exemplaren tegen verhoogden prijs verkrijgbaar gesteld: te Leeuwarden bij *L. Schierbeek* en te Franeker bij *G. IJpma.*

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ, LETTER K, No. 176.